

IN DIT NUMMER

43 Voorwoord.	Leen Coene
44 Mededelingen en activiteiten.	Redactie
45 Bezoek containerschip Zeebrugge.	Piet Daman
49 Bloemenuurwerk 2007..	Redactie
51 Oostendse Oesterputten.(slot)	Min.Vlaamse Gemeenschap
54 This is Oostende-Radio. (slot)	Geert Ollieuz
58 Kraaminrichtingen. (slot)	Annie Storme
61 Kerk Onze-Lieve-Vrouw-Koningin. (7)	Marcel Leeuwerck

STEUNENDE LEDEN

Daneel Guido	Deville Roger
Perdaens André	Van Audekerke Paula
Versluys Willy	Vigne André
Wouters Julius	Romano Silvio

PETIT NICE

Restaurant
Albert 1 Promenade 62b
8400 Oostende
Tel; 059/ 80.39.28
Fax; 059/ 80.96.44
Email; info@petitnice.be

Kom genieten van de ondergaande zon op het mooiste en meest zonnige plekje van de zeedijk “ petit nice ”.

Een overheerlijke lunch met marktverse produkten of een diner bij kaarslicht, pure culinaire verwennerij.

Meesterkok Jacques Ghaye voert je mee op de golven van hoogstaand culinair genot met zijn menu van kreeft.

Diederik en Sabine heten u welkom in hun restaurant met vernieuwd kader en laten u graag mee genieten van hun grote passie.

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
19de jaargang
Nr 2 – april-mei-juni 2007.

Colofon

Eindredactie en correspondentie
Leen Coene, Rietstraat 33
8400 Oostende
gidsenkringooostende@i-com.be

Redactieleden:
Annie Storme, Etienne Pitteljon
Marcel Leeuwerck, Piet Daman,
Jeannine Laplasse, Jacques Fonteyne

Verantwoordelijke uitgever:
Etienne Pitteljon
Leopoldlaan 179
8430 Middelkerke

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.
Overname mag mits bronvermelding.

Vormgeving: E. Pitteljon
Voorzitter: Leen Coene

Dispatching:
Tel/Fax; 059 / 807.381
e-mail: lange_nel@hotmail.com

Rekeningnummer: Gidsenkring
Lange Nelle vzw
380-0049184-76

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 25€
Steunend lid: vanaf 25€

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

VOORWOORD

Van uitgifte tot uitgifte wacht mij dit kadertje waarin mij wordt gevraagd het voorwoord te brengen.

Voorwoord: een woord voor volgende woorden? Dus eigenlijk een woord dat maar zin kan hebben voor zover er iets ander op volgt...

Meer beschreven lieden hebben het soms over een proloog. Mij doet dat eerlijk gezegd denken aan de rit uit één of andere wielervedstrijd. Vraag is natuurlijk of de layoutman en de hele redactie al niet elke drie maand zowaar iets analoogs als een koers rijden om dit boekje klaar te krijgen, hopelijk tot ieders genoegdoening?..

Nog anderen zouden het hier hebben over "editoriaal". Maar dat doet me dan weer denken aan een activiteit van een grote uitgeverij..

Dan is dit werkje weerom een voorbeeld van kleinschaligheid. En misschien zijn we dan weer in de mode: de hunker van deze wereld naar duurzame ontwikkeling wordt er mee gekoesterd, want dit boekje vertrekt naar zo'n 200 adressen, U die het contact met de gidsenkring van Oostende wenst te behouden, en U die misschien het boekje ergens consulteert in één of andere bib.

Een voorwoord staat voor een groot vertrouwen in de inhoud van wat volgt. Steeds weer hebben de mensen van de redactieploeg alle registers opengetrokken om U te verrijken met info van in en rond ons geliefd Oostende.

En dankzij hen staat hier een voorwoord! Veel leesgenot! ,

*Leen Coene
voorzitter*

ACTIVITEITENKALENDER

Wegens het beperkt aantal plaatsen in het Spaans Huisje is het, voor de activiteiten die er plaats vinden, aangeraden uw aanwezigheid te bevestigen op het nummer 0497 / 459.483

BEZOEK AAN HET KASTEEL OOIDONK Ooidonkdreef, 9 te 9800 Deinze ZONDAG 2 SEPTEMBER 2007

Ooidonk, één der mooiste kastelen van het land en dikwijls beschreven als een juweel van de Vlaams-Spaanse 16de-eeuwse bouwkunst, staat groots, streng en weelderig in een van de Leiebochten.

Het buitenaanzicht, vooral de torens, de trapgevels en de vele schoorstenen, roept een beeld op van de Loireskastelen, o.a. Chambord. Het interieur laat de bezoeker kennismaken met zeldzame meubelstukken, schilderijen, historische voorwerpen, tapijten, zilver- en goudsmeedwerk en unieke verzamelingen.

Omdat we het kasteel bezoeken

onder leiding van een gids is het wenselijk dat de deelnemers hun naam (en aantal) opgeven vóór 20 aug. aan Etienne Pitteljon (0497/459.483 of [email/ etienne.pitteljon@telenet.be](mailto:etienne.pitteljon@telenet.be).

Leden die over geen vervoer beschikken kunnen hun naam (en aantal deelnemers) opgeven bij E.Pitteljon bij inschrijving. Wij zoeken vrije plaatsen. We verzamelen (voor de car-pooling) aan de stadsrandparking van het Maria-Hendrikapark om 13u30. Vertrek 13u35 stipt.

Toegang Kasteel en Tuinen;
Volwassen: 6.00€ - Kinderen: 1,5€ .
Ter plaatse te regelen.

Voordracht door Mevr. Lydia Lus
“ Een Oostendse vissersvrouw vertelt...”.
Vrijdag 5 oktober 19u30 Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende
Leden: 1,5€ - Niet leden: 2,5€

Voordracht door ons lid Marcel Leeuwerck
“ De Joden in Oostende”.
Vrijdag 9 november: 19u30 Spaans Huisje

ACTIVITEITEN ZOMER 2007

Zaterdag 11 aug: Stads kernwandeling Oostende Start 14u30 Toerismebureel Monacoplein
Zaterdag 18 aug: Fietstocht In en Rond Oostende Start 14u30 Toerismebureel Monacoplein
Zaterdag 25 aug: Zeebonkwandeling Start 10u00 Stationsplein Oostende
Zaterdag 1 sept: Het vernieuwde Maria-Hendrikapark Start 14u30
Randparking Maria-Hendrika.park

Deelname: Leden Gidsenkring Oostende: 1 € - Niet leden: 2,5 €
Kinderen < 12 jaar: gratis

Bezoek aan een containerschip te Zeebrugge.

Piet Daman

Zaterdag 19 mei 1.1 kon Lange Nelle, een groot containerschip bezoeken in de haven van Zeebrugge.

Het was de “CMA-CEM BALZAC”, 6.750 TEU, gemeerd aan kaai 207 van de container handling terminal. (recht over de marinebasis) Onze gids was de verantwoordelijke van de rederij te Zeebrugge, de heer Frank Neyts (rasechte Heistenaar, een familie uit het vissersmidden).

De indruk:

Het was een zeer interessant bezoek, en in één woord – overweldigend. Zelfs als men iets afweet van schepen en de evolutie van de laatste jaren enkel op papier en fysisch “op afstand” heeft gevolgd, is men snel onder de indruk.

Even was ik terug de kleine jongen die, kort na WO I, van op de “terrassen” de Kongo-boten bewonderde en het laden en lossen van stukgoederen (ook kolonialen, “witte paters” en “tante nonnekes”) gadesloeg aan de Antwerpse kaaien niet ver van de “pont” aan het Steen.

Heel wat superlatieven zijn nodig om de schaalvergroting en de evolutie van technologie en prestaties te beschrijven.

Schaalvergroting had ik wel al ervaren, maar dan eerder bij de US Navy-schepen die ik had kunnen bewonderen o.m. in Kiel (Duitsland) in 1985, het slagschip “Iowa” (uit WO II, begin jaren '80 gemoderniseerd en terug in gebruik), lengte 288 mtr, breedte 35 mtr met de fameuze 16 inch (41 cm) kaliber kanonnen en zeker in San Francisco in 1987 de USS Enterprise, het eerste nucleaire vliegdekschip met meer dan 5.000 man (vrouw) aan boord. Lengte 342 mtr, breedte 40,5 mtr, flightdeck 78 mtr.

Het laatste koopvaardijship dat ik dichtbij kruiste was op de St. Laurensstroom op weg naar Montreal, de “France” (later “Norway”) toen de grootste pakketboot ter wereld: 40 jaar geleden

Ons schip(je), toen het grootste van de Belgische Marine, was 114 meter lang!

Aangezien ik bij de “very few” was, graag een verslag van het bezoek met “technisch relaas”, enkele bedenkingen en ook wat algemene informatie over containervervoer ter zee

in het algemeen en de relatie met Zeebrugge in het bijzonder.

Zo' n schip is groot..... indrukwekkend! Lengte 300 mtr, breedte 40 mtr, hoogte romp met opbouw boven de waterlijn +/- 40 mtr.

Tonnemaat 73.700 BT (= gewicht waterverplaatsing in ton): moet wel om enkele duizenden stalen containers te vervoeren. Om dat aan een kruissnelheid (bij normale zee) van 27 knopen (+/- 50 km/uur) te doen, plaatste men er de grootste voortstuwingsmotor ter wereld in: 96.000 pk (B&W onder licentie bij Hyundai gebouwd).

Ook de duurste schroef, 100 ton brons (rechtsreeks aandrijving op de schroefas). Een bulbsteven (voor verminderde weerstand), een boegschroef (propeller aangebracht in een dwarsscheepse tunnel onder de waterlijn in het voorschip) met een afzonderlijke electromotor van 2800 pk, en een roer voltooiën de rompuitrusting. (vorm afgeleid van een bijzondere Duitse studie "Ship of the Future" voor enkele types moderne transportschepen o.m. max 10 graden slingeren).

Enkele algemene gegevens.

Het bezochte schip "CMA CGM Balzac" vaart voor de rederij CMA-CGM (ontstaan uit de samensmelting in 1988 van de twee Franse rederijen: de Compagnie Générale Maritime en de Compagnie Maritime d'Afrètement). Het is van de categorie "postpanamax-schepen" (t.t.z. kan niet door het Panamakanaal) en meerde voor de eerste keer aan te Zeebrugge in 2001.

Gebouwd in Zuid Korea op de werf DAEWO (de schepen krijgen de naam van Franse letterkundigen en/of toondichters, 4 zijn eigendom, 4 zijn in charter).

Het is een "cellular-containerschip" d.w.z. met rechtstaande hoekstaven (cell guides) die een geraamte vormen waarin standaard containers geplaatst worden zodat deze niet kunnen schuiven (zeevast gestuwd). Het schip doet aan lijnvaart t.t.z. vooraf bepaalde route- en tijdschema. Een volledige "roundtrip" duurt 56 dagen (Europa o.m. Zeebrugge, Middellandse zee o.m. Malta, door het Suez kanaal, Arabische staten, Azië o.m. Singapore).

Het kan 6.750 TEU vervoeren. T.E.U: Twenty Feet Equivalent Unit. Steeds omrekenen naar Standaard Unit (Container) voor vb. capaciteit en omvang gegevens (foot: = 0,3248 mtr: 20 foot = 6,5 mtr).

Container: laadkist met gestandaardiseerde

vorm en afmetingen. Bestemd voor vervoer van "deur tot deur" met verschillende vervoermiddelen en dit zonder de inhoud onderweg te moeten lossen of laden. Deze transportmethode is gestart in 1956 in de Verenigde Staten met een vrachtwagen (het eerste schip 10 jaar later in Europa).

In 1967 werden de maten internationaal (ISO) vastgesteld. Hoogte en breedte: 8 voet (2,6 mtr): lengte: 10, 20, 30 of 40 en 45 voet (10 en 30 worden weinig gebruikt).

Kende snel veel succes vnl. door sterk verminderde vervoerskosten en tijdswinst. Naast de technologische evolutie voor wat betreft schepen en verhandelingsinfrastructuur waren er sociale gevolgen: vraagt meer flexibiliteit, minder mankracht, meer gespecialiseerd personeel.

Een "gewone" container kost tot 20.000€, een "special cooling" tot 125.000€.

Het laden en lossen gebeurt computergestuurd. Automatische lokalisatie voor opnemen en stouwen. De "CMA CGM Balzac" heeft een permanente stabiliteitscontrole en aanpassing van de variaties met balasttanks (dwars automatisch, langsscheeps manueel). Als het schip 1 graad slagzij maakt, starten pompen om het schip terug zonder "list" (helling) te krijgen. Afzonderlijk control-office aan boord. Er worden tot 8 lagen in het ruim en 8 bovendecks geladen (6.700 TEU achter elkaar = 43,5km). Containers (nummering) worden wereldwijd gemonitord. Voor de rederij CMA-CGM is dit gecentraliseerd te Marseille.

De meeste klassen (1-9) van goederen worden bij CMA CGM vervoerd, behalve 1 = springstoffen, sommige oxyderende chemische stoffen en 7 = radioactieve stoffen.

"Ons" schip meerde aan om 07u00, 1.200 containers werden verhandeld en het vertrek van het schip was voorzien rond 22u00.

Het bezoek.

Op de gangway (valreeptrap) was het oppassen geblazen, niet alleen voor de treden maar ook voor de oliesporen. Binnenin het schip is alles kraaknet.

Veel duurzaam en "duur" materiaal en goed onderhouden. De "lagere" bemanning is Filipijns (wellicht de meest verspreide poetsvrouwen- en mannen ter wereld). Van het "upperdeck" met een lift 8 hoog naar het "G" dek met ondermeer de appartementen van de kapitein en de chieft (1ste officier-werktuigkundige).

Vandaar met de trap naar de commandobrug. Zeer royaal stuurhuis, +/- 30 mtr gesloten en 2x vijf mtr uitkijkplatform aan stuurboord en bakboord.

Een klein stuurwiel (joy-stick) voor de besturing.

Ook twee captain-chairs die enkel door de kapitein mogen worden gebruikt (wee de onzalige die het waagde erin plaats te nemen).

Verder alle laatste mogelijke moderne navigatie-, bedienings-, verbindings- en veiligheidsapparatuur met de nodige controleschermen voor radar, zeekaarten, video aan dek enz.

Een klassieke telegraaf naar de machinekamer toe. De technologische evolutie is opvallend.

Een verruimd radar bereik, GPS (global positioning by satellite) en dergelijke meer.

Aansluitend is er nog wel de traditionele kaartenkamer met papieren zeekaarten (verplicht) in geval van nood plus een stel nationale- en seinvlaggen, maar het meest gebruikte toestel in de kaartenkamer is het koffiezetapparaat.

Uiterst nodig tijdens de vele uren dat de roerganger, de "vigie" (uitkijker), de kapitein of officier van wacht de brug bemannen. In volle zee komt de automatische piloot daarbij ook in actie.

Een zeer vereenvoudigde radiohut die een " sparkey" (radio-officier) sedert 1999 overbodig maakt, vult het operationele gedeelte aan.

Van op de brug (9 hoog) heeft men een goed zicht naar voor (6 lagen containers die naar de brug toe oploopt tot 8 lagen) maar toch is er een dode hoek van ongeveer 800 meter voor het schip. Deze afstand is te verwaarlozen aangezien het schip bij het bevel " stoppen " met zulke vaart, nog enkele kilometers (23) verder vaart. Uitwijken is de enige wijze om aanvaringen te vermijden. Kleinere schepen in de omgeving doen er beter aan tijdig te manoeuvreren.

(wordt vervolgd)

(wordt vervolgd.)

Commandobrug

**VISHANDEL
LORRE**

vismijnlaan 112
8400 oostende
btw: 0882149870
tel: 0473 630478
open: 7 tot 17 uur

Bloemenuurwerk 2007

Redactie

50 jaar Lions Club Oostende

Het ontwerp van het bloemenuurwerk 2007 verwijst naar de vijftigste verjaardag van de Lions Club Oostende, een onderdeel van de overkoepelende Lions Club International.

De tekening in het bloemenuurwerk is afgeleid van het logo van de Lions Club: twee leeuwen op een paars-gouden achtergrond. De ene leeuw kijkt naar het verleden, de andere naar de toekomst.

Paars en goud zijn koninklijke kleuren die voor de waarden van de Lions Club staan.

(Bron: Lions club)

Foto R.Lust - Voorlichtingsdienst Oostende

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE
Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.
Ook op zaterdag. Zondag gesloten

BIO SHOP

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Green Sleep.

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

SCHOONMAAKBEDRIJF nv
ULTRACLEAN
opgekuist staat netjes

Dagelijks en periodiek schoonmaak van residenties, winkels, magazijnen, kantoren en andere panden.

Opfrissen en/of jaarlijkse grote schoonmaak van huizen, appartementen en de 2de particuliere bedrijven.

Opkuis van nieuwbouw of na verbouwing.

Industrieel reinigen van tapijten.

Opkuis na brand.

Meer dan 15 jaar ervaring

Corneel Heymanstraat 3 - 8400 Oostende - Industriezone 2

Tel 059 80 82 45

Fax 059 80 22 83

www.ultraclean.be

e-mail: info@ultraclean.be

DE OOSTENDSE OESTERPUTTEN (slot)

Bron: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap-Adm. Waterwegen Kust

De huidige Spuikom beslaat een wateroppervlakte van ongeveer 80 ha. De plas staat met de zee in verbinding via zes verlaatschuiven van 1,00x 1,20 meter, die elektromechanisch bediend worden. De gemiddelde bodemdiepte bedraagt 1,65 meter zodat een gemiddelde waterdiepte van anderhalve meter aanwezig is. Er wordt gestreefd naar een constant waterpeil in de Spuikom dat voldoende diepgang biedt voor de watersporters en een niet te grote diepte voor de aquacultuur.

De afgelopen jaren werd de druk op de Spuikom alsmaar groter. Tussen de verschillende gebruikers met soms tegenstrijdige wensen ontstonden er meermaals belangenconflicten. De afdeling Waterwegen Kust van de Vlaamse administratie Waterwegen en Zeewezen vond het dan ook hoog tijd dat er werk gemaakt werd van een duidelijke beleidsvisie rond de Spuikom. Alle betrokkenen werden in een beheerscommissie gegroepeerd en werkten een beleidsvisie en beheersplan voor een duurzaam en geïntegreerd beheer van de Oostendse Spui-

kom uit.

De beheersvisie gaat ervan uit dat er plaats moet blijven voor de huidige, vergunde gebruikers van de Spuikom. Momenteel zijn er drie hoofdgebruikers actief op de Spuikom, namelijk de watersport (zeilen, surfen, duiken), de aquacultuur (oesterkweek) en de natuur (pleisterplaats voor watervogels in de winter). Er is naar een evenwicht gezocht om deze actoren harmonieus naast en met elkaar te laten omgaan naar de toekomst toe.

Om dit te bereiken moeten er een aantal ingrepen plaatsvinden. Voor de verschillende gebruikers hebben die gevolgen.

Aantrekkelijk houden van de Spuikom

Om de éénvormigheid van de Spuikom te bewaren wordt er een inrichtingsplan opgesteld. Men gaat ervan uit dat de drie bestaande functies hun 'gebieden' naar eigen goeddunken mogen invullen, op voorwaarde dat er voldaan wordt aan een aantal voorwaarden.

Natuurlijk zullen de aanpassingswerken enige hinder met zich mee brengen. Maar het uiteindelijke resultaat zal een gebied scheppen waar

ING

Kantoor **directeur R. Rega**

Kantoor Middelkerke

P. De Smet de Nayerstraat, 34C

8430 Middelkerke

Tel. Dir; 059/31.95.40

Fax; 059/31.95.48

Kantoor Westende

Meeuwenlaan, 24B

8434 Middelkerke

Tel; 059/31.95.60

Fax; 059/31.95.68

alle Oostendenaars en recreanten trots op kunnen zijn.

Laat ons even de ingrepen toelichten:

1 Natuur

In het natuurgebied wordt gebruik gemaakt van verschillende bodemniveaus. Buiten de ontwikkeling van planten kunnen er rustplaatsen voor vogels worden voorzien. De afbakening van dit natuurgebied met de watersport- en aquacultuurgebieden kan gerealiseerd worden met kleine begroeide eilandjes. Het natuurgebied zal enkel toegankelijk zijn onder begeleiding van een natuurgids.

2 Watersport

De steigers voor de thuis- en nevenbasis van watersporters zullen moeten vervangen worden door nieuwe vlottende steigers. Een braakliggend terrein ter hoogte van de spuisluis komt in aanmerking voor de ontwikkeling van een heus Watersportcentrum.

3 Aquacultuur

De nieuwe inrichting voor de aquacultuur zal een meer ecologisch verantwoorde kweek met zich meebrengen. Het gaat hier om een kweekzone met tafels en hangstructuren.

oevers

- tussen 1 november en het eerste weekend van de paasvakantie wordt met boeien een zone voor watervogels afgebakend

Ook voor de watersport is er in dit deel van de Spuikom heel wat aandacht:

- de vissers mogen in clubverband de Spuikom bevissen, zowel van op bootjes als langsheen de oevers

- zeilen, surfen, roeien en duiken zijn toegelaten in het centrale deel van de Spuikom

De aquacultuur moet zich binnen de 'speelruimte' aan een aantal beperkingen houden.

- in de winter wordt de beschikbare oppervlakte voor de oesterkweek verkleind, zodat de mogelijkheid zal bestaan om een zone voor watervogels in te richten

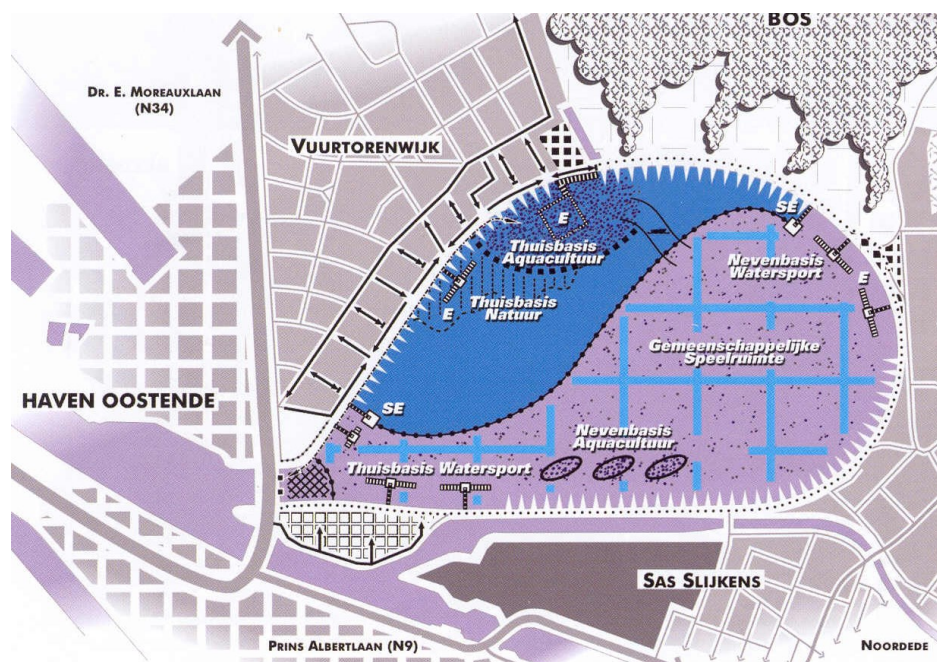
- enkel bodemkweek is toegelaten zonder dat er schade wordt aangericht aan de bodemstructuur van de Spuikom

Tot slot moet de haalbaarheid van een waterkrachtcentrale in de Spuikom onderzocht worden.

Naast deze drie afzonderlijke ruimtes komt er in de Spuikom ook één gemeenschappelijke 'speelruimte'. Dat zal een gebied zijn dat moet gedeeld worden door natuur, watersport, aquacultuur en energiewinning.

Om de natuur te bevorderen komen er in het 'gemengde deel' volgende elementen:

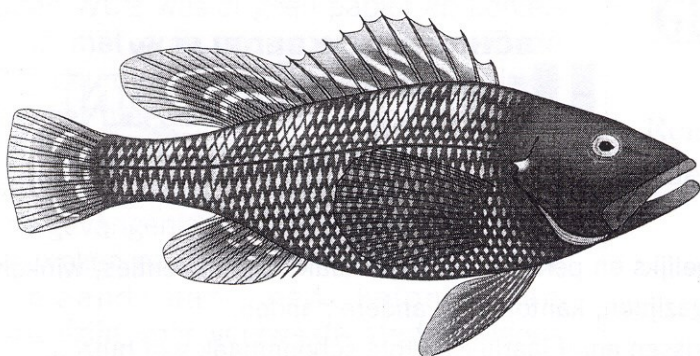
- aanleg van twee stroken natuurvriendelijke

ZEEVIS GROOT- EN KLEINHANDEL

***Van Haudt Patrick -
Van de Wynckel Christa***

Vismijn 107 - 8400 Oostende
Delphin Depuydtstraat 8 - 8470 Gistel
Tel. Vismijn (059) 32 19 95 - Fax (059) 33 19 95

OPENINGSUREN

Maandag - Dinsdag - Woensdag 8 - 16u

Donderdag: 8 - 13u

Vrijdag: 8 - 16u

Zaterdag: 8 - 13u

Zondag: Sluitingsdag

Op feestdagen open tot de middag

Reilen en zeilen

Wat waren en zijn nu eigenlijk de functies en bedrijvigheden van Oostende-radio? Welnu, er zijn er drie, maar het belang van sommige functies staat soms wel eens ter discussie, mede door de steeds voortschrijdende evolutie op technisch en technologisch vlak.

Een eerste, en in feite de belangrijkste, is de veiligheidsfunctie. 24 uur op 24 wordt er bestendig uitgeluisterd naar nood-, spoed- en veiligheidsberichten om indien nodig, onverwijld de nodige contacten te leggen met de reddingsdiensten van het Loodswezen en de luchtmachtbasis te Koksijde als zich een noodsituatie voordoet in de Belgische "Search and Rescue" (SAR) - zone. De radio-operatoren zijn steeds "stand-by" op de radiotelefoniefrequentie 2.182 kHz en het VHF-kanaal 16, en op de radiotelegrafiefrequentie 500 kHz. Sedert 1 september 1993 wordt op de 500 kHz ook geluisterd ten behoeve van het *Nederlands Directoraat Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken* naar noodoproepen die gelanceerd worden vanuit het Nederlandse verantwoordelijkheidsgebied van de Noordzee. Dit in het kader van de besparingen en herstructurering die het kuststation "Scheveningenradio" getroffen heeft.

In het kader van het "Global Maritime Distress and Safety System" (afgekort GMDSS) verzekert Oostende-radio ook bestendige wacht op de frequenties van het digitaal selectief oproep (call) systeem (DSC) via VHF-kanaal 70 en MF 2187,5 kHz. De hierbij ontvangen noodberichten worden op computerscherm en/of printer weergegeven.

Ook dringende berichten aan zeevarenden worden uitgezonden (DBZ). Dit zijn mededelingen over toestanden op zee die een gevaar zouden kunnen betekenen voor de scheepvaart, zoals verdwenen boeien die zandbanken markeren e.d. Dit gebeurt op geregelde tijdstippen in de radiotelefonie en de radiotelex (Navtex-systeem). Ook weerberichten, stormberichten, ijsberichten en mistberichten worden de ether ingestuurd, alsook het juiste uur volgens zonneuur GMT (Greenwich Mean Time) en lokale tijd.

Verder wordt ook nog medisch advies ver-

strekt bij ongeval of ziekte op schepen ter zee. Dit gebeurt in rechtstreekse samenwerking met het Militair Hospitaal te Neder-Over-Heembeek, Brussel. Indien nodig wordt het SAR-team van de luchtmachtbasis te Koksijde ingeschakeld om, bij dringende gevallen, zieke of gekwetste personen met een Seaking-helikopter op te pikken en zo vlug mogelijk naar een ziekenhuis te evacueren. Dit heeft al menig leed verholpen. Ook in geval van mensen die om de een of andere reden overboord geslagen zijn of surfers of zeilers in nood.

Er is echter nog een tweede heel belangrijk aspect binnen het radioverkeer: de economische en commerciële functie. Dit is het tot stand brengen van radioverbindingen tussen schip en wal in beide richtingen en daarop aansluitend radiotelefoonverbindingen. Dit gebeurde tot voor kort uitsluitend via een operator, maar de laatste 4-5 jaar is het langs het Autolink RT©-systeem ook mogelijk om automatisch telefoonverbindingen tot stand te brengen. Zo konden vissers in contact treden met hun rederij, of met de vismijn, of met familie. Ook de grote oceaanreuzen deden zo hun verbindingen met hun agenten in de grote havens of met de loodsdiensten.

Tevens mogen we het sociale aspect niet vergeten. Voor vele zeevarenden was en is het een hele verademing om via Oostende-radio, en de operatoren, nog menselijk contact te hebben met het thuisfront, het moederland, of hoe je het ook wil noemen. Denken we maar aan de opvarenden van de vroegere CMB-vloot (Compagnie Maritime Belge) die van overal ter wereld via Oostende-radio een navelstreng met thuis hadden.

Ook voor avonturiers zoals *Fons Oerlemans*, met zijn vlot de "Laatste Generatie", of oceaanzeiler *Staf Vershuys* was het roemrijke kuststation het enige middel om, vanuit het midden van nergens, contact te hebben met het eigen nest. Het was een enorme steun in de zware psychologische strijd die die koene zeevaarders leverden met zichzelf en de woeste naturelementen.

Zelfs het Ministerie van Landsverdediging deed een beroep op de radio-operatoren om

“onze jongens” via de boordradio van de “Westdiep” of de “Westhinder” eens naar huis te laten bellen tijdens vredelievende missies in Somalië of tijdens de blokkade van Irak in de Golfoorlog.

Gedurende jaren leverde Oostende-radio ook de radiotelegrafisten die als marconist meevoeren op de staatspakketboten en car-ferries van de onlangs ter ziele gegane staatsrederij RMT. Naderhand had deze Regie een eigen marconistenkader opgericht, maar deze was ingevolge de invoering van het GMDSS alweer opgedoekt, nog voor de RMT op de fles ging.

Na de tweede Wereldoorlog stonden de technici van Oostende-radio in voor de herstelling van de radio- en radarapparatuur aan boord van de RMT-schepen. Pas in 1987 werd het contract tussen de RMT en de RMD opgezegd, en werd het onderhoud en de herstelling van de radio-communicatieapparatuur door de RMT in handen van privéfirma's gegeven. Ook het toenmalig Bestuur van het Zeewezen deed een beroep op de vakkundige know-how van RMD.

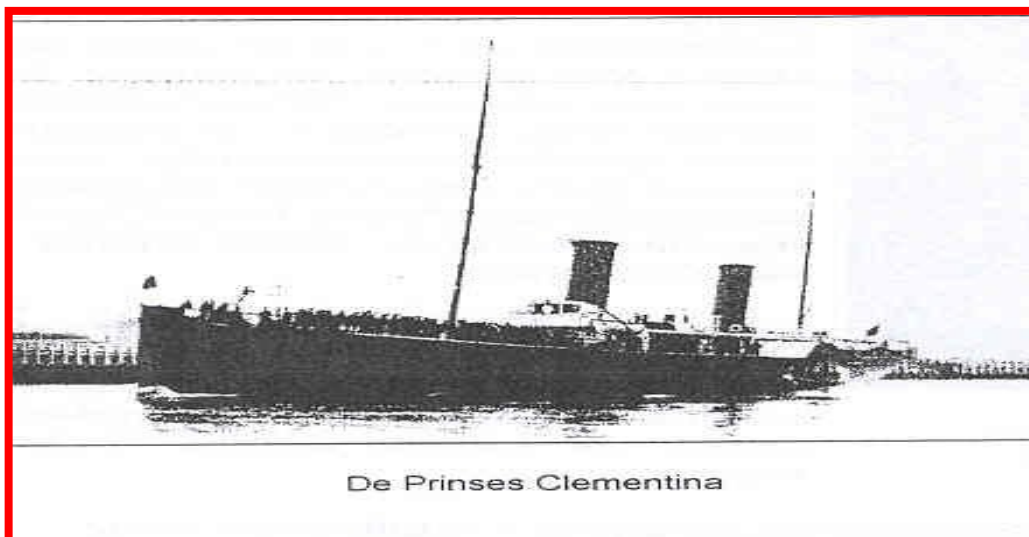
Ook vliegtuigen kunnen eveneens gebruik maken van de middengolf - en kortegolfinfrastructuur van OSU voor de afwikkeling van het radiotelefonisch verkeer met hun correspondenten aan de grond. Vooral de vluchten van SABENA komende van Afrika maken gebruik van deze service om de dispatching van

Zaventem op de hoogte te brengen van de vermoedelijke tijd van aankomst (ETA: estimated time of arrival). Intussen nam Oostende-radio ook al grotendeels de taak over van Antwerpen-radio wat betreft het VHF-verkeer in de Antwerpse haven, op de Schelde en op de binnenwateren. Door het invoeren van het Autolink RT©systeem en het steeds toenemend gebruik van mobilofoons en GSM-toestellen is het gebruik van de scheepsradio op de binnenwateren drastisch verminderd.

Ook de communicaties van op zee vertonen een neergaande trend, door de communicatiemogelijkheden over satelliet. Toch zal men nooit het menselijk aspect bij het kritisch beoordelen van noodsituaties kunnen wegcijferen. Het belang van kuststations zoals Oostende-radio bij zeerampen zoals die met de “Herald of Free Enterprise” (1987) zal nooit kunnen ingevuld worden door computers bij het inschatten en beslissingen nemen in precarie situaties.

Op naar de 21ste eeuw

In het kader van de hervormingen de laatste jaren binnen Belgacom en louter op basis van financiële - lees winstgevende - standpunten, werd het hele Gewest van de Radiomaritieme Diensten, inclusief Oostende-radio, overgeheveld naar de nationale overheid. Ze zijn nu een deel geworden (sedert 1 april 1997) van het Belgisch Instituut voor Post en Telefonie (BIPT) die hen voorlopig “uitleent” aan het

AL IN 1903 HAD DE RMT EEN WERELDPRIMEUR DOOR DE EERSTE DRAADLOZE TELEGRAFIE OP ZEE IN GEBRUIK TE NEMEN AAN BOORD VAN “ DE PRINSES CLEMENTINE “ OP DE LIJN OOSTENDE-DOVER.

Ministerie van Landsverdediging. Welk Zwaard van Damokles hen boven het hoofd hangt, weet het personeel van Oostende-radio nog niet.

Toch blijven zij voort ijveren om hun taak voor de veiligheid op de Noordzee en alle andere wateren te blijven volbrengen. Het is voor de operatoren van Oostende-radio een zaak van eer! In het jaar 2000 vierden ze met de nodige luister hun 100 jarig bestaan. Dit hopen zij samen met de duizenden zeevarenden die weten dat er dag en nacht, bij goed weer en bij ontij, steeds mensen klaar staan om hen in geval van nood onmiddellijk bij te springen en, indien nodig, door de alertheid van de radio-operatoren rampen te vermijden en mensenlevens te redden!

“All ships! This was Oostende-radio. Have a good watch ! Over and Out!”

Nabeschouwing

Voor vele Oostendenaren, rechtstreeks of onrechtstreeks, betrokken bij het maritiem gebeuren rond onze kuststad, was Oostende-radio een begrip. Ik denk maar aan de visserij, de naar Zeebrugge uitgeweken vloot van de Zeemacht, de ter ziele gegane staatsrederij RMT en de vele jachten die in onze jachthavens liggen.

Alle mensen op zee kunnen nu al bijna een volle eeuw rekenen op de beroepsernst en de inzet van tientallen mensen die dag en nacht aan de wal instonden, en dit nog steeds doen, om te waken over hun veiligheid en tezelfdertijd was en is Oostende-radio nog altijd de navelstreng met de thuisbasis, de familie, het moederland.

In het kader van mijn opleiding tot toeristische gids voor de stad Oostende kreeg ik van het bestuur van de gidsenkring “Lange Nelle” o.a. als taak, een scriptie te schrijven over een Oostends onderwerp. Ogenblikkelijk wist ik wat mijn onderwerp zou -nee, moest- zijn: het kuststation Oostende-radio.

En toch deed de laatste het licht uit. Al een hele tijd terug, bij de eerste reconversie van Belgacom naar een NV van publiek recht, werd beslist dat de afdeling “Radio Maritieme Diensten” niet langer paste binnen de visie van een modern en (vooral) winstgevend bedrijf.

Oostende-radio had in de eerste plaats altijd

vooral het veiligheidsaspect van de scheepvaart beoogd. Dat er ook zekere activiteiten uitgevoerd werden die voor een deel gecommmercialiseerd waren, er werd een billijke taxatie gevraagd voor de tussenkomst van het kuststation, kon niet beletten dat dit slechts gedeeltelijk de werkingskosten van het geheel kon dekken.

Daarom werd naar een oplossing gezocht binnen de verschillende ministeries die met de veiligheid van onze kustwateren belast zijn. Het loodswezen valt onder de bevoegdheid van de Maritieme Administratie van de Vlaamse Gemeenschap. Maar de SAR-helikopters van Koksijde resorteren onder het Ministerie van Landsverdediging. En de Marine had al een radiostation in Vlissegem. Zodoende werd geopteerd om de “Radio Maritieme Diensten” onder te brengen bij het Ministerie van Landsverdediging. Louter administratief, Oostende-radio bleef als pseudo-zelfstandige afdeling verder functioneren, alleen werden alle kosten nu gedragen door de begroting van Landsverdediging en werd de voltallige ploeg ingeschreven als burgerlijk personeel bij Defensie.

Maar dit bleek naderhand een tijdelijke oplossing. Door de steeds verdere besparingen onder minister Flahaut werd geopteerd om slechts één radiocommunicatiecentrum open te houden. Dit werd uitgebouwd op de marinebasis van Zeebrugge.

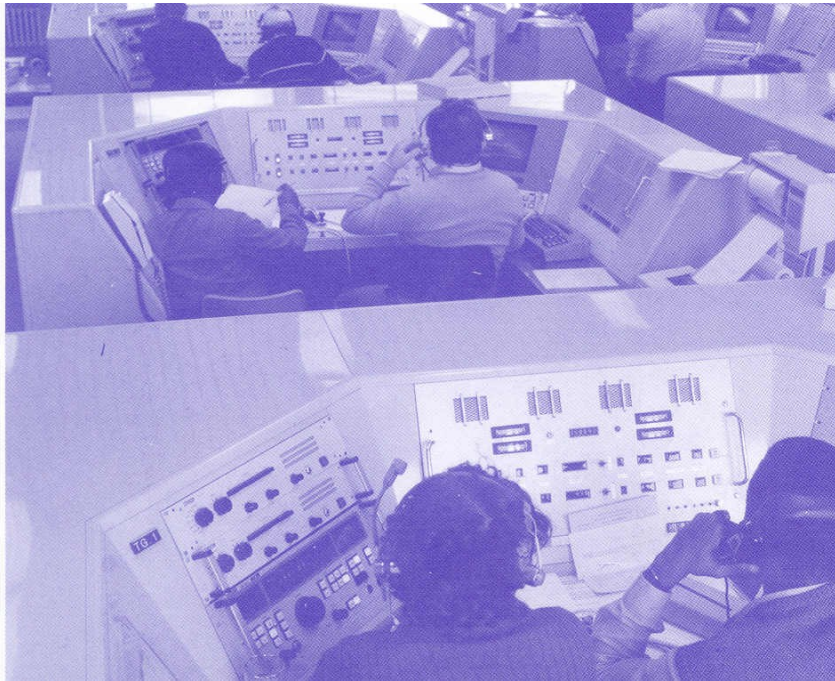
Zodoende werden de resterende radio-operatoren van OST-OSU overgeplaatst naar een nieuw seinzaal op de marinebasis en ging het licht op de 4de verdieping van Perronstraat nr 6 voorgoed uit.

Door deze verhuis is Oostende-radio niet meer te bereiken op het vertrouwde telefoonnummer, maar wel via het nieuwe oproepnummer 050/558241. Zij staan nog steeds 24 uur op 24 ten dienst van alle zeevaarders in onze kustwateren en overal elders ter wereld, met dezelfde inzet en kwaliteitsgarantie van voorheen.

Maar door de steeds verdere informatisering van heel onze maatschappij, ook op vlak van telecommunicatie, wordt er steeds minder en minder beroep gedaan op de kwaliteit en de beroepsernst van de radio-operatoren van Oostenderadio.

Toch blijft één van de toekomstdromen van Leopold II nog steeds verder leven in de 21ste eeuw.

Slot.

UIT SYMPATIE
UIT SYMPATIE

KRAAMINRICHTINGEN VROEGER EN NU (slot)

Annie Storme

V. MOEDERHUIS MONICA V.1. SITUERING, ONTSTAAN EN EVOLUTIE

Oorspronkelijk bevond er zich te Oostende in de Kerkstraat een klooster van de Zwarte Zusters in de 17de eeuw, waar thuisverpleging geregeld werd.

Het hospitaal Reyngoet of O.L.V-Hospitaal in de Kapellestraat werd gesticht door de Oostendse juffrouwen Reyngoet. Nadat de zusters stierven namen de Zwarte Zusters het hospitaal over. In februari 1793 werd het hospitaal door de Fransen bezet en de zusters op straat gezet. In maart 1793 verlieten de Fransen de stad en de zusters keerden terug naar hun klooster. In juni 1794 moesten de zusters voor de tweede keer het klooster verlaten naar aanleiding van de terugkomst van de Fransen. Meer dan een halve eeuw zou er geen klooster met Zwarte Zusters meer bestaan in Oostende. In 1855 woedde de cholera in Oostende. Vanuit het klooster van Lendeledede kwamen 2 zusters van de H. Vincentius à Paulo te hulp. Ze verbleven bij weduwe Dumon in de Fortuinstraat 93.

Toen ze vertrokken waren wou de bevolking eigen zusters, zoals vroeger. Burgemeester Serruys en andere notabelen richtten een ver-

zoek aan Monseigneur Malou. De bisschop gaf toelating tot de stichting van een klooster. Op 20 augustus 1856 kwam moeder Walburga met 4 Zwarte Zusters te Oostende aan. Eerst huurden zij een huis dat dikwijls leeg stond omdat het aldaar verkeerde en spookte (dat werd tenminste verteld!) in de Aartshertoginnestraat 35. Eigenaar was de heer Fortrell.

Op 28 februari 1860 kochten ze het voornaam en stijlvol herenhuis voor 26.500 frank van de heer Charles Declair, Kaaistraat 18.

In 1933 werden verbouwingswerken uitgevoerd in het klooster van de Kaaistraat om er een nieuwe materniteit op te richten. De materniteit St Monica werd ingewijd op 1 oktober 1933.

De grote overstroming van 1 februari 1953 bracht grote schade toe aan het gebouw. Van dan af werd uitgezien naar uitbreiding en vernieuwing wat uiteindelijk gebeurd is op een

Klooster van de Zwarte Zusters

Klooster Kaaistraat

terrein aansluitend aan de H.Hartkliniek, waar een nieuwe kraaminrichting werd geopend op 7 juli 1956.

De huizen in de Kaaistraat 18-20, klooster en materniteit, werden verkocht aan de vzw St Andreas-Lyceum in 1959.

De Zwarte Zusters leidden een tijdlang (1919-1929) ook een kliniek(je) ingericht in een groot privé-huis aan de Square Stéphanie.

Na het heengaan van de Zwarte Zusters met hun patiënten in 1929 schakelde men over naar een materniteit, die door de Volksbond onder leiding werd gesteld van mevrouw Blanchaert. Maar ook die materniteit moest weldra uitgebreid worden. De nieuwe kraamkliniek Monica, palende aan de H.Hartkliniek, werd gebouwd ter vervanging van de materniteit aan de Kaaistraat.

Vanaf 1965 raakte de H.Hartkliniek op technisch gebied beneden peil en werd niet meer goedgekeurd door het Ministerie van Volksgezondheid.

Het perspectief van de nieuwbouw van de kliniek op de wijk Conterdam werd door het Ministerie van Volksgezondheid aanvaard. Op 17 juni 1977 had de inwijding plaats.

V.2 SITUATIE TIJDENS DE OORLOG

Gedurende de tweede wereldoorlog lag de werking van de kraaminrichting zo goed als stil. Zeer vele jonge gezinnen waren uit Oostende geëvacueerd.

Nadien werd haar activiteit hernomen.

V.3.OFFICIELE GEGEVENS

A) MOEDERHUS MONICA

a) DOKTERS EN AANTAL VROEDVROUWEN

In de Kaaistraat werkten de dokters Reynders, Denolf en een aantal huisdokters. Er waren ook een 4 tot 5 zustersvroedvrouwen tewerkgesteld.

b) AANTAL BEVALLINGEN

Nog van de Kaaistraat, noch van het Moederhuis St. Monica zijn daarover gegevens beschikbaar

c) VERBLIJF

Ten tijde van de Kaaistraat lagen de vrouwen 8 dagen in bed zonder op te staan. In het moederhuis St. Monica brachten de jonge moedertjes de eerste 5 dagen na de bevalling door in

bed. Later was het hen toegestaan om al de eerste dag op te staan.

d) PREMATURE

1945-1950 had men in de Kaaistraat een "isolette", waar de premature dus verzorgd werden. In het Moederhuis St. Monica werden vroeggeboren kindjes in de aanpalende Heilig Hartkliniek verzorgd.

e) PATIENTEN

De patiënten kwamen uit Oostende en omgeving.

f) KEIZERSNEDES

Ten tijde van de Kaaistraat werden de vrouwen naar de kliniek vervoerd. In het moederhuis St.Monica werden ze naar de aanpalende H.Hartkliniek gebracht.

g) KAMERS

De kamers in de Kaaistraat waren bijna uitsluitend eenpersoonskamers. Na 1945 kwam er een zaaltje met 6 bedden bij. Het moederhuis St Monica had in totaal 32 bedden in 1 à 2-persoonskamers.

B) KRAAMAFDELING HEILIG-HARTKLINIEK

a) DOKTERS EN AANTAL VROEDVROUWEN

Het moederhuis werkt met een tiental vroedvrouwen en een drietal dokters.

b) AANTAL BEVALLINGEN

Jaarlijks bevielen in dit moederhuis ongeveer 520 vrouwen.

c) VERBLIJF

In tegenstelling tot de andere moederhuizen verblijven de jonge moedertjes hier maar 5 dagen. De kindjes zijn dag en nacht bij de moeder indien zij dit wenst

d) PREMATURE

De prematures worden in dezelfde kliniek verzorgd.

e) PATIENTEN

De meeste patiënten komen uit Oostende en de onmiddellijke omgeving.

f) KEIZERSNEDES

Keizersnedes worden in de kliniek zelf door specialisten uitgevoerd.

g) KAMERS

23 bedden in 1 à 2-persoonskamers.

B) H.HARTKLINIEK

Alle kleinkinderen van burgemeester Goekint werden hier geboren.

Ook de kleinkinderen (drieling) van Dries Vermeesch zagen hier voor het eerst het licht.

V.4 OFFICIELE SLUITING EN OVERGANG

Op 1 april 1974 werd het voorontwerp voor een nieuwbouw van de kliniek op de wijk Conterdam aanvaard. Op 17 juni verhuisde de kraamkliniek mee.

V.5 ANEKDOTES, SPECIALE GEBEURTENISSEN EN DAGELIJKSE ROUTINE.

A) KAAISTRAAT

Tijdens de overstroming van 1 februari 1953 moesten de papflesjes met een kaars worden

opgewarmd. De boorlingen werden uit de vensters van de verdiepingen overgereikt aan mannen die hen met bootjes langs de "Venetiaanse kanaal"-straten in veiligheid brachten naar de hogergelegen H.Hartkliniek.

Foto's:

Oud Oostende in Beeld - A.Van Caillie

Voorgevel H.Hartkliniek circa 1950

DE HOOFDKERK VAN MARIAKERKE ONZE-LIEVE-VROUW-KONINGIN (7)

Marcel Leeuwerck

Tussen de glas-in-loodramen van Cor Westerduin in de dwarskapellen staan de wapenschilden (zie vorig deel 6) ook de vier evangelisten afgebeeld.

Matthëus en Marcus in de weekkapel en Lucas en Johannes bij Willibrordus. De canonieke volgorde blijft alzo gerespecteerd, want de theologen kennen slechts één enkel evangelie, maar telkens aangekondigd als “ volgens Matthëus “, “ volgens Lucas “ ...enz.

Alle vier staan ze meer dan levensgroot uitgetekend in kleurige en zwierige gewaden, hun blik gericht naar de goddelijke inspiratie ergens op oneindig. Matthëus houdt als enige een boekrol vast (een volumen naar volvere = rondwentelen). De drie andere weten blijkbaar met hun handen geen blijf. Wel ligt bij iedere zijn eigen symbooldier aan zijn (grote) voeten: respectievelijk: een mens (Matthëus), een leeuw (Marcus), een stier (Lucas), maar in recente preutsere tijden werd die uit valse pudeur gecastreerd tot een duldzame os en de adelaar (bij Johannes).

Die vier zinnebeelden genoten mettertijd algemene bekendheid, zodat het nu niet eens meer nodig blijkt ons de naam van de gewijde schrijvers te vermelden op de rijk versierde lederen kaften van de evangeliaria.

De erudiete kijker (en alle collega's gidsen horen daarbij) vraagt zich ongetwijfeld af waar die eigenaardige dieren mogen vandaan komen. Hun oorsprong moeten wij wel zeer ver in de Bijbelse geschiedenis zoeken, tot in het Babylonië van Nebuchadnezar (jawel de Nabucco van Verdi). Die wrede veroveraar ver-

woestte Jerusalem met zijn mooie tempel en heel het valide volksdeel van Judea deporteerde hij meteen koudweg naar Babylon. (een voorafspiegeling van Auschwitz). Tussen al die wanhopige opgejaagden kwam ook ene Ezechiël mee, een begaafd priester uit de tempel die in die ellendige ballingschap toch nog probeerde zijn bedrukte volksgenoten wat moed en hoop in te spreken. Hij motiveerde hen met het verhaal van zijn visioen waarin hij de hemel open zag gaan met Gods troon tussen schrikwekkende gevleugelde wachters die ieder vier gezichten hadden: vooraan een menselijk gelaat, rechts een leeuwentronie, links een stierenkop en in het achterhoofd de snavel en de ogen van een adelaar. Voor deze afschuwelijke “ Kerubim “ had hij inspiratie gevonden in de Babylonische tempeldecoraties. Iedereen kent wel de gevleugelde stieren met mensentorso, opgesierd met pijpkrullen in baard en haar. Die moesten de ingang van de tempel bewaken en de archeologie kon nog veel van dergelijke fantasiebeesten opgraven.

Later evolueerde de semitische benaming Kerubin tot de Christelijke Cherubijnen voor de engelen die het dichtst rond Gods troon waken. Hun voorstelling verzachtte geleidelijk tot (seksloze) gevleugelde jongelingen die nu onze kerken overal opluisteren. Mozart ging nog verder in het lichtere genre en ontwierp in “ Le Nozze di Figaro ” zijn Cherubino als piepjonge hartstochtelijke verleider. Hoe een begrip zich ontwikkelen kan!

Het visioen van Ezechiël maakte veel indruk op de rabijnen die er voortdurend bespiegelin-

gen rond fantaseerden. Bij de jonge Christenheid traden dezelfde dieren op in het Boek der Openbaring (Apocalyps) van Johannes. Hij zag ook de Troon Gods omringd door een leeuw, een mens, een rund en een adelaar. Zij kijken met hun ogen alle kanten op als teken van de goddelijke aanwezigheid en dragen allemaal vleugels.

Rond 1100 dacht Hildebert van Tours dat zij de vier opeenvolgende gestalten van Christus voorstelden: een mens door zijn geboorte, een (geslachte) stier door zijn dood, een leeuw door zijn verrijzenis en een adelaar door zijn hemelvaart. Die onderlinge verbanden lijken – op zijn minst- toch vergezocht.

Kerkvader Hiëronymus, die de officiële Latijnse vertaling van de Schrift: de “Vulgata” leverde, zag een begrijpelijker band met de evangelisten. Mattheüs beschrijft en benadrukt de menswording (een mens). Marcus begint zijn verhaal met het verblijf in de woestijn (het domein van de leeuwen). Lucas benadrukt de naastenliefde (de geduldige arbeid van de os) en Johannes vliegt hoog als de adelaar in zijn theologische beschouwingen.

Sedert de Karolingische tijd voegen de kunstenaars de vier dieren algemeen als attributen bij de evangelisten en het publiek geraakte er sedertdien grondig mee vertrouwd..

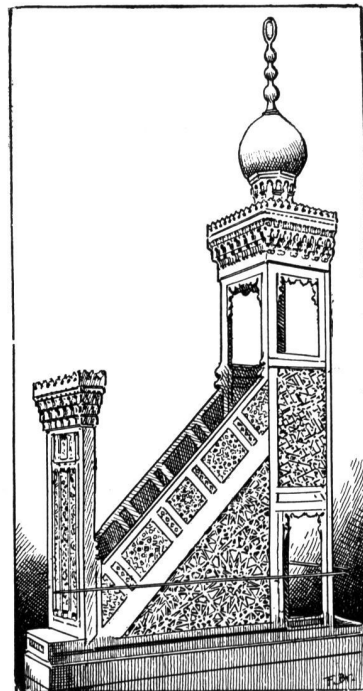
Deze kennis zal de bezoeker zeker helpen bij het bewonderen van de glas-in-loodramen. Vooraleer het hoogkoor te verkennen kijken wij nog even achteruit in de tijd en zien op een oude foto van het kerkchip de verdwenen preekstoel staan. Met de liturgische vernieuwing na Vaticanum II verhuisde hij naar een depot en het gezellige ritme van de rijen spitsbogen kwam opnieuw beter tot zijn recht.

Dat typische kerkmeubel: de preekstoel of kansel genoot in de loop der eeuwen niet altijd evenveel aandacht. In de primitieve kerken en tot ver in de Romeinse stijlperiode volstond een “ ambo “ (een kuipje ingewerkt in de communiebank) voor lezingen, toespraken en mededelingen. Maar vanaf de twaalfde eeuw wensten de opkomende bedelorden (Franciskanen en Dominikanen) de gelovige massa te motiveren met gewijde welsprekendheid en in de grote basilicale kerken beletten te veel kolommen en pijlers het oogcontact. Ook ver dwaalden hun donderende stemmen tussen de nagalm onder de gewelven. Om dit euvel te verhelpen bevorderden zij een eenvoudiger type van kerkruimte, de “ hallekerken “, een grote zaal met meerdere even hoge beuken naast elkaar. Wij ontmoeten die vooral in

Vlaanderen (in zover dat de Fransen spreken van hallekerque). Onze voormalige Sint Pieters en Paulus kerk kreeg na het beleg ook dit bouwplan.

Dit ruime interieur vereiste nu in de eerste plaats een doelmatig spreekgestoelte en dat gingen de predikanten vinden in de moskeëen van het Midden-Oosten en Spanje. Daar gebruikten de imams reeds de “ minbar “ – geen minbar voor drank (!), maar een smal verhoog waar een rechte steektrap naartoe leidt.

Typisch staat daarboven een soort casement, gelijkend op een nis en bekroond met een valse koepel of torentje om de aandacht te trekken. Wanneer de iman daarin zijn preek afdreunde wilde deze omkadering suggereren dat Mohammed in eigen persoon daar sprak. Het lag voor de hand dat vrome imams zich weldra uit nederigheid, niet wilden vereenzelvigd zien met de profeet en uit ontzag bleven zij staan op de voorlaatste trede. Die gewoonte groeide vlug uit tot een traditie en bij de bouw van de recente minbars verbreden de timmerlui daarom die trede tot een platform. Met die rechte streektrap vooraan zien de luisteraars de predikant bij het bestijgen op zijn rug, en dat vonden onze westerse geestelijken een weinig verheffend zicht. Zegt de volksmond immers niet in zwierig rijmend Frans: Quand on a vu le dos du curé on n’a plus envie de travailler! (in werkelijkheid citeert de zegswijze in plaats van de “rug” een minder fatsoenlijk woord

Minbar

voor het deel eronder). Niemand verwondert zich over deze Franse verzuchting, onze zuiderburen vinden vlug een (drog) reden om niet te hoeven te werken.

De ontwerpers van de westerse kansels (bij de katholieken en later ook bij de protestanten) voorzagen daarom de trap achteraan, soms handig rond een zuil geslingerd. Erboven timmerden zij al vroeg een klankbord om het stemvolume te versterken. Als zinvolle versiering verwerkten zij de neerdalende duif van de Heilige Geest die de predikant komt inspireren.

Niet alle bestaande kerken kregen een preekstoel, monniken vonden dat zo'n bizar meubel het sierlijke ritme van de spitsbogen onderbrak. Het Consilie van Trente zorgde evenwel voor de doorbraak en de bloei van de barokke kansels die nu al onze kerken opluisteren. De reformatie had immers door haar hagenpreken op het platteland veel gelovigen uit de schaaftal van de Heilige Kerk weggelokt. Als tegemaatregel schreef het Consilie de zondagse homelie voor. De beeldende kunstenaars vroegen daarop niets liever dan hun uitbundigste verbeelding op deze nieuwsoortige meubels los te laten. De kuip kreeg meestal de kerkvaders en evangelisten opgeplakt en eronder beeldhouwde men hele Bijbelse taferelen of groepen heiligen. In de rococo periode met zijn overdadige witte decoratie troonde de predikant in een soort slagroomtaart binnen een kring marsepeinen engeltjes. Ook de Oostend-

se hoofdkerk bezat een mooi gesculpteerde preekstoel, maar die ging in de brand van 1895 ook in de vlammen op en wij bezitten niet eens een afbeelding ervan.

De moderne geluidsversterkers maakten ondertussen preekstoelen overbodig. Die pronken nu als kunstige historische kijkstukken in een verre hoek. Te Mariakerke ligt hij in een depot en wij vinden hem nog enkel op een oude foto. Het wordt dus tijd dat wij naar voor trekken en het ruime kerkkoor gaan verkennen.

Daarover leest u meer in de volgende aflevering.

GENIET MET AZURIET!

Reisbureau voor alle touroperators,
vlieg-, trein-, bootticketten.

*Waar service en dienstbaarheid
geen ijdel woord is!*

Torhoutsesteenweg 449
Hoek Kastanjelaan
8400 Oostende
Tel. 059 51 49 51

*Openingsuren
Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en
vrijdag: 9 tot 12 en 14 tot 18 uur.
Zaterdag: 9.30 tot 12 uur.*

Industriezone 2
Zandvoordeschorredijkstraat, 14
8400 Oostende
T.059 70 71 23
F.059 80 45 79
print@lammaing.com
www.lammaing.com

Uit Sympathie

N.V. FIRE TECHNICS

S.A.

Brandweermaterieel

Ladderwagens

Ziekenwagens

**Steenbakkerijstraat, 1
8450 Bredene**

Tel. 059 / 34 03 40

Fax 059 / 34 03 41

e-mail: info@firetechnics.be